

ГОСПОДАРСЬКЕ ПРАВО І ПРОЦЕС

УДК 347.921.2:346.2:347.51/430:477

Ю. Ю. Акіменко, асистент кафедри

Національний університет «Одеська юридична академія»,
вул. Фонтанська дорога, 22, м. Одеса, 65009, Україна

ПРАВОСУБ'ЄКТНІСТЬ ГОСПОДАРСЬКОГО ТОВАРИСТВА ТА ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЙОГО ЗАСНОВНИКІВ: ПОРІВНЯЛЬНО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ ЗАКОНОДАВСТВА НІМЕЧЧИНИ ТА УКРАЇНИ

У статті на підставі використання порівняльно-правового методу досліджується момент виникнення правосуб'єктності господарського товариства за чинним законодавством України та Німеччини. На підставі аналізу законодавства Німеччини виявлений специфічний інститут попереднього товариства, що за ознаками можна охарактеризувати як договір про сумісну діяльність.

Ключові слова: господарське товариство, попереднє товариство, засновники господарського товариства, відповідальність засновників господарського товариства, правосуб'єктність господарського товариства.

Юридична особа серед інших суб'єктів права та колективних утворень вирізняється організаційною єдністю, легітимністю, майновою відокремленістю та самостійною майновою відповідальністю, здатністю набувати цивільних прав і обов'язків від свого імені та бути позивачем і відповідачем у суді. Визначені вимоги є юридично значимими чинниками, які уможливають повноцінну участь юридичної особи у суспільно-правових відносинах. У контексті цивільного права врахування зазначених чинників дозволяє законодавцеві найбільш зважено визначити юридичні факти, у зв'язку з якими окремі особи постають як потенційні або дійсні носії певних суб'єктивних прав і обов'язків.

Законодавча регламентація конструкції попереднього товариства в Україні відсутня, а його правова природа довгий час була предметом наукових дискусій. Питання правосуб'єктності господарських товариств, відповідальності учасників та засновників господарських товариств, відповідальності останніх та відповідальності самої юридичної особи як суб'єкта підприємництва у вітчизняній юридичній літературі мало досліджене. Його вивченню приділяли увагу В. І. Борисова, О. М. Вінник, І. С. Кантафарова, І. В. Спасибо-Фатєєва, Б. В. Шуба, російські вчені В. В. Васькін, Н. І. Овчинников, Н. Л. Рогович, А. М. Беякова та ін.

Заслугове на увагу справедливе зауваження Кулагіна М. І., що сфера засновницької діяльності традиційно є найслабкішим місцем акціонерного права та потребує пильної уваги [4, С. 19].

Нормативна визначеність виникнення та подальшого існування господарського товариства залежить від прийняття одним або більше засновниками рішення про його створення. З моментом прийняття рішення засновниками або одним засно-

тині проблем захисту самого товариства, інтересів кредиторів товариства, що встає з особливою гостротою у зв'язку з базовим принципом майнової відокремленості товариства як основи його функціонування. Існуюче законодавство України недостатньо враховує взаємозв'язок таких підгалузей права, як право господарських товариств, право неспроможності та зобов'язальне право. У зв'язку з цим вітчизняне законодавство про господарські товариства потребує як певного реформування існуючих положень, так і заповнення прогалін.

Література

1. Козлова Н. В. *Правосубъектность юридического лица*. — М.: Статут. 2005. — 476 с.
2. *Проблемы гражданского и предпринимательского права Германии.*/ Пер. с нем.: Сборник. — М.: Бек. — 2001. — 336 с.
3. Кулагин М. И. *Избранные труды по акционерному и торговому праву*. 2-е изд., испр. — М.: «Статут», 2004. — С. 30. 363 с.
4. *Торговое уложение Германии. Закон об акционерных обществах. Закон об обществах с ограниченной ответственностью. Закон о производственных и хозяйственных кооперативах:* пер. с нем./ [сост. В. Бергманн; пер. с нем.: Е. А. Дубовицкая; науч. ред.: Т. Ф. Яковлева]. — 2-е изд., перераб. — М.: Волтерс Клувер, 2009. — С. 67. 896 с.
5. Флейшиц Е. А. *Буржуазное гражданское право на службе монополистического капитала*. М., 1948. — 364 с.
6. *Гражданское и торговое право зарубежных государств: Учебник. Отв. ред. Е. А. Васильев, А. С. Комаров*. — 4-е изд., перераб. и доп. В 2-х т. — Т.1 — М.:Междунар. отношения, 2008. — 560 с.

Ю. Ю. Акименко, ассистент кафедры

Национальный университет «Одесская юридическая академия»,
ул. Фонтанская дорога, 22, г. Одесса, 65009, Украина

ПРАВОСУБЪЕКТНОСТЬ ХОЗЯЙСТВЕННОГО ОБЩЕСТВА И ГРАЖДАНСКО-ПРАВОВАЯ ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЕГО УЧРЕДИТЕЛЕЙ: СРАВНИТЕЛЬНО-ПРАВОВОЙ АНАЛИЗ ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ГЕРМАНИИ И УКРАИНЫ

РЕЗЮМЕ

В статье на основании использования сравнительно-правового метода исследуется момент возникновения правосубъектности хозяйственного общества в соответствии с действующим законодательством Украины и Германии. На основании анализа законодательства Германии демонстрируется специфический институт «предварительного» общества, который является разновидностью договора о совместной деятельности.

Ключевые слова: хозяйственное общество, предварительное общество, учредители хозяйственного общества, ответственность учредителей хозяйственного общества, правосубъектность хозяйственного общества